

La producció de mules i els guarans de raça catalana

EN el periòdic *Gers*, d'Auch (Gasconya), del 15 de setembre, hem llegit un article molt interessant que després l'hem vist reproduït en la revista *Jardins et Basses-cours*, tractant de la producció mulatina. Una part del Llenguadoc, Gasconya i Poitú tradicionalment es dediquen a la cria de mules, però la guerra primer i les importacions americanes després, havien malbaratat aquesta producció.

Han estat les necessitats agrícoles, la demanda de bestiar mulat, el que ha decidit a tornar els ramaders a la mateixa ruta d'abans. La mà d'obra cara i escassa ha obligat al pagès a utilitzar motors més ràpids que les vaques i bous, dels quals animals molts agricultors es servien amb exclusió del bestiar de peu rodó. I els pagesos, acostumats a treballar amb bestiar boví, en lloc de comprar eugues s'han estimat més adquirir mules, contribuint a aquesta decantada els milers d'italians que poblen les regions del Llemosí, Llenguadoc i Gasconya.

Fins ara la mula americana feia una gran competència a la del país, tant a la d'ací com a la de l'altra banda dels Pirineus, a causa principalment del seu fort volum. Però, el dòlar essent molt car, les importacions de bestiar ianqui han minvat considerablement, i si la producció s'ajusta a les exigències del comprador, és possible que no es puguin portar més mules dels Estats Units, puix que les de l'Argentina no són, com se sap, de bon tros tan apreciades.

Què és el que exigeix el comprador? El comprador vol una mula de vuit pams o vuit pams i quart, de membres sòlids, articulacions amples, corpulenta i pel damunt de tot viva, de geni. Sigui la que es vulgui l'euga que s'utilitzi per a produir la mula, el guarà hi té marcada preponderància, és a dir, la mula serà com a caràcter tal o qual segons la raça de guarà emprat.

Dues races de guarans es disputen el món, la del Poitú i la de Catalunya. La primera ha tingut els seus apologistes en els zootècnics francesos. La Zootècnia—això ha de tenir-se present—ha estat en el seu origen una ciència francesa, i és molt humà el pro-

curar primer per casa, de forma que la propaganda a favor de l'ase poituès apareix tota natural. Per altra part, els zootècnics que han estudiat aquesta espècie animal es podrien comptar amb els dits d'una sola mà, i encara tirem llarg. El resultat ha estat que els llibres de Zootècnia han copiat dels autors francesos el que aquests digueren respecte el guarà, i d'ací la fama universal de la raça del Poitú.

Però els criadors de mules prou veieren que amb el guarà del Poitú no produïen les mules que desitjaven, és a dir, mules amb sang i geni, i que en canvi el guarà de raça catalana engendrava la mula ideal. Quan en els Estats Units es volgué emprendre la producció de mules a l'engròs, la qual es concentra principalment a l'Estat Kentuchy, procuraren de primer antuvi criar-se ells mateixos els guarans, i, gent pràctica com són els americans, no anaren pas al Poitú a cercar els ases i les someres, sinó a Vic, des d'on partiren expedicions de més de dos cents caps. I bé; la mula americana, admiració de tot el món, té per pare el guarà de raça catalana.

Res de xovinismes, diu l'articulista del diari *Gers*. Aquest xovinisme ens ha costat car; a tot arreu tenim el guarà del Poitú, i és cosa provada que no dona els resultats dels guarans de Catalunya. Quan el pollí té mig any presenta, és cert, millor aspecte el fill del guarà poituès que el fill del català. Però després els papers canvien. En els mulats del català hi ha l'alçada, l'energia, el fons, la resistència; el poituès queda més baix i potser una mica més ample que el català, però té en contra un exagerat limfatisme, una manca de sang i de vigor, condicions que l'acosten més al bou que al cavall.

La producció de mules al Llenguadoc, Llemosí i Gasconya torna a prendre empenta. A les cases de cubrició on no es donaren sinó unes 500 eugues al guarà, aquest any n'han cobert prop de 2.000.

Tot això en definitiva vol dir que el paper del guarà no ha pas acabat encara. Els productors de guarans poden continuar la seva tasca.

M. ROSSELL I VILA

LISOL

Insecticida indispensable a l'Agricultura, la Ramaderia i la Higiene
 Demani's el fullletó «El Lisol en **VALLES GERMANS** Massini, 79
 Agricultura» que remetem gratis Sans-Barcelona